

เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (ผ่านหัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุม QA Forum ครั้งที่ 2/2549

ตามที่ดิฉันได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมประชุม QA Forum ครั้งที่ 3/2549 ในวันที่ 7 เมษายน 2549 โดยประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล นั้น ขอแจ้งเรื่องที่ประชุมให้ทราบ ดังนี้

1. เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2549 มีการประชุมเรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.)

(Income Contingent Loan : ICL) ที่กระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่อง

- 1) มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต
- 2) สัญญาเงินกู้ที่เป็นทางการ ยังไม่แล้วเสร็จ โดยการกู้เงิน รวมกันทั้งกองทุนกู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) รวมกันใ้ฉบับเดียวกันผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยกู้ กรอ. (ค่าธรรมเนียมและค่าหน่วยกิต) และกู้ กยศ. (ค่าที่พักและค่าครองชีพ จำกัดที่ 2,000 บาท/เดือน) แท้จริงเป็นอย่างไรต้องรออีกครั้ง

ช่วงแรกเงินกู้ กรอ. ที่ไม่มีเงินจะใช้เงินของ กยศ. ที่มีอยู่แล้วจำนวน 4,900 ล้านบาท โดยขอให้กู้เฉพาะระบบปกติก่อน ระบบภาคพิเศษ ซึ่งมีประมาณ 300,000 คน ใช้เงินประมาณ 2,000 - 3,000 ล้านบาท ต้องชะลอชั่วคราว เนื่องจากไม่มีงบประมาณ ซึ่งงบประมาณปี 2550 ตั้งงบประมาณไว้ 23,000 ล้านบาท รวมของบประมาณ กยศ. ด้วย รวมทั้งสิ้น 56,000 ล้านบาท

2. การจำกัดจำนวนนักศึกษาที่รับ โดยแปรตามจำนวนสัดส่วนอาจารย์ : นักศึกษา สัดส่วนอาจารย์ : นักศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) = 1: 25 ฉะนั้น 3 เท่าของเกณฑ์ดังกล่าว สัดส่วนอาจารย์ : นักศึกษา = 1:75 ดังนั้นอาจารย์ 1 คน รับนักศึกษาได้ 75 คน สายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ นักศึกษาสามารถกู้จาก กรอ. ได้ไม่เกิน 60,000 บาท หรือตามค่าใช้จ่ายจริง และเงินที่มหาวิทยาลัยได้จาก กรอ. ครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ยกเว้นงบลงทุน ซึ่งมีคำถาม ดังนี้

- 2.1 สัดส่วนอาจารย์ : นักศึกษา ที่กล่าวถึงนี้ คิดเมื่อไร คิดเมื่อเริ่มต้นรับนักศึกษาหรือเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแรก
- 2.2 คิดในระดับใด สาขาวิชา ภาควิชา คณะวิชา หรือทั้งมหาวิทยาลัย
- 2.3 คำว่า “อาจารย์” หมายถึง อะไร หมายถึง อาจารย์ที่รับเงินเดือนประจำจากมหาวิทยาลัยเท่านั้นหรือไม่ ควรต้องให้นิยามที่ชัดเจน เพื่อป้องกันการโต้เถียงในอนาคต

ประธานที่ประชุมฯ ให้ข้อสังเกตว่า การศึกษาในมหาวิทยาลัย หลักใหญ่คือ นักศึกษาต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ต้องไม่ผูกพันกับอาจารย์ อาจารย์เองเป็นผู้ให้ความสะดวกเท่านั้น

3. มีการแถลงว่าปีการศึกษาที่จะถึงนี้ มีนักศึกษาจบระดับมัธยมปลายทั้งสิ้น 604,000 คน สํารวจจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถรับเข้าเรียนได้ทั้งสิ้น 605,000 คน (แสดงว่ารับนักเรียนได้ทั้งหมด) เกิดภาวะการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ปัญหาที่สำคัญขณะนี้คือการกระจายของนักเรียนที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เปลี่ยนจากเดิมอย่างมาก จากนักเรียนที่สมัคร 100 คน มีนักเรียนมารายงานตัวเพียง 20% ของฝากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากจะก่อให้เกิดผลกระทบตามมา
4. ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ได้แบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่ายังมีมหาวิทยาลัยบางแห่ง ที่เน้นคุณภาพบัณฑิต งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และการบริการวิชาการ ทาง สมศ. ได้มีหนังสือให้มหาวิทยาลัยทบทวนค่าน้ำหนัก โดยให้เพิ่มค่าน้ำหนักเพียงแค่ 2 มาตรฐาน ซึ่งมีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ยืนยันกำหนดค่าน้ำหนักเดิม
5. ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มอบให้ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย จัดทำ (ร่าง) มาตรฐานการอุดมศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา จำนวน 9 มาตรฐาน 41 ตัวบ่งชี้ ซึ่งจะคลุมตัวบ่งชี้ทั้ง 7 มาตรฐานของ สมศ. ซึ่ง (ร่าง) มาตรฐานการอุดมศึกษา ดังกล่าว ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย จะนำเสนอในวันที่ 12 เมษายน 2549 ที่โรงแรมเอเชีย เพื่อวิพากษ์ และจะเข้าคณะกรรมการการอุดมศึกษาอีกครั้ง จากนั้นจะเสนอสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ซึ่งที่ประชุม QA Forum ให้ข้อสังเกตว่าตัวบ่งชี้ของ สกอ. ต้องประกาศเป็นกฎกระทรวง จะทันให้สถาบันการศึกษาประเมินในปี 2549 หรือไม่ ในขณะที่แต่ละสถาบันการศึกษายังไม่เห็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. เลย อีกทั้งการประเมินภายนอกจาก สมศ. เริ่มในเดือนมิถุนายน เป็นต้นไป
6. ที่ประชุม QA Forum ขอให้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้เร่งรัดการดำเนินการในเรื่อง
 - 6.1 การกำหนดตัวบ่งชี้ มาตรฐาน และวิธีการประเมินคุณภาพ ซึ่งขณะนี้คู่มือตัวบ่งชี้ยังไม่นิ่ง
 - 6.2 ความเชื่อมโยงของการประกันคุณภาพภายในและภายนอก
 - 6.3 ตามที่จะมีการกำหนดว่าจะมีการประเมินภายนอกในปี 2549 จำนวน 74 สถาบันการศึกษา บัดนี้มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นทางการเพียงพอที่จะประเมินต่อไป
7. ทาง สมศ. ให้ข้อมูลว่าตามกำหนดการ มหาวิทยาลัยที่ต้องรับการประเมินตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในปี 2549 มีตัวชี้วัดรวมทั้งสิ้น 35 ตัวชี้วัด ได้มีการสร้างความเข้าใจไปแล้วระยะที่ 1 (มกราคม 2549 ที่ผ่านมา) ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือ โดยวันที่ 30 เมษายน 2549 พร้อมจะส่งคู่มือดังกล่าวไปยังมหาวิทยาลัยทุกแห่ง มหาวิทยาลัยต้องรายงานในลักษณะ e-Report ใน 6 เดือน, 9 เดือน และ 12 เดือน ขณะนี้ สมศ. กำลังวางแผน Pre-Site Visit ตั้งแต่ 17 เมษายน เป็นต้นไป จนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม ซึ่งทาง ก.พ.ร. จะออกกำหนดการไปให้ โดยมีมหาวิทยาลัยนำร่อง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. การศึกษาดูงานประกันคุณภาพการศึกษา ณ ประเทศนิวซีแลนด์และประเทศออสเตรเลีย

8.1 ประเทศนิวซีแลนด์

- 1) Auckland University of Technology มหาวิทยาลัยมีการประเมินโดยประเมินตามรูปแบบที่องค์กรภายนอกเข้ามาประเมิน ภาพรวมมหาวิทยาลัยไม่ค่อยเตรียมตัว จึงไม่ค่อยได้ข้อมูล
- 2) University of Auckland การจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญกับ Stakeholder เวลาที่ทางมหาวิทยาลัยจะจัดทำหลักสูตร จะหาคำแนะนำจากภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น จากภาคอุตสาหกรรม
- 3) University of Otago เป็นมหาวิทยาลัยทางด้าน Medicine แห่งแรกของประเทศนิวซีแลนด์
- 4) New Zealand Universities Academic Audit Unit (AAU) เป็นองค์กรประเมินภายนอก ซึ่งมีขนาดเล็กแต่ทำงานมีประสิทธิภาพ มีการปรับตัวชีวิตให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เอกสารที่ AAU ให้มาเป็นเอกสารที่ดีมาก
- 5) Lincoln University เป็นมหาวิทยาลัยใหม่ (อายุ 10 ปี) มีคณะไม่กี่คณะ เน้นทางด้านเกษตร และเน้นความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีนักศึกษานานาชาติจำนวนมาก อัตราค่าเล่าเรียนคิดเท่ากับคนนิวซีแลนด์ มหาวิทยาลัยมีปริญญาต่าง ๆ ได้แก่ อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาควบ 2 ใบ ปริญญาเกียรตินิยม ปริญญาโท และปริญญาเอก มหาวิทยาลัยภูมิใจว่ามี Center of Excellence ที่เป็น 1 ของประเทศ และที่นี่ยังมีโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ

ทุกมหาวิทยาลัยในประเทศนิวซีแลนด์ ตอนนี้นำร่องถูกประเมินรอบ 3 โดยรอบแรกในปี 1996 ถูกประเมินในลักษณะเป็น Comprehensive Overall รอบสองในปี 2000 ประเมินด้านการวิจัย ปีนี้ 2006 เดือนสิงหาคม จะถูกประเมินด้านหลักสูตร โดยทุกมหาวิทยาลัยจะได้รับการประเมินจาก AAU 5 ปีที่ผ่านมาเน้นเน้นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ ในปี 2006-2012 มหาวิทยาลัยจะเน้น Research University เพราะนโยบายของประเทศนิวซีแลนด์ เน้นว่าทุกมหาวิทยาลัยต้องเป็น Research University ตอนนี้อยู่ที่ทุกมหาวิทยาลัยในประเทศนิวซีแลนด์เหมือนกันหมด คือ ตั้งแต่ปี 2006 เป็นต้นไป ค่าเล่าเรียนระดับปริญญาเอกเท่ากับคนนิวซีแลนด์ และบุตรเรียนฟรีจนถึงระดับมัธยมปลาย

8.2 ประเทศออสเตรเลีย

- 1) Monash University เป็นมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างทันสมัย ถือว่าการประเมินคุณภาพภายในถ้าดีอย่างอื่นจะดีหมด มหาวิทยาลัยจึงไม่สนใจการประเมินภายนอก เหมาะกับมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตหรือ Campus จำนวนมาก ถ้าสถาบันการศึกษาต้องการพัฒนาบุคลากรให้มาดูงานที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ อาจารย์ใหม่ที่เข้ามาต้องมีกรทำ TOR โดยมหาวิทยาลัยนำ TOR เสนอ สภามหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดการรับรอง ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำลังรอรับการประเมินจากภายนอก
- 2) หน่วยงานประกันคุณภาพของออสเตรเลีย (Australian Universities Quality Agency : AUQA เหมือน สมศ. ของประเทศไทย มีหน้าที่ประเมินสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยใดพร้อมก็สามารถขอรับการประเมินจาก AUQA
- 3) University of Melbourne มีจุดเด่น คือเอาโครงสร้างเชิงธุรกิจมาใช้ มีหน่วยที่ทำธุรกิจคล้าย บริษัท เช่น Melbourne Theatre Company, Melbourne University Group, Melbourne of Art ซึ่งเป็นแนวโน้มใหม่ที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งพยายามจัดโครงสร้างแบบนี้ ระบบประกันคุณภาพภายใน ถือว่าระบบการประกันคุณภาพเป็นวงโคจรอยู่ในโครงสร้างการบริหารจัดการ

โดยผนวกเรื่องนี้เข้าไปในระบบการวางแผนและการประเมินมหาวิทยาลัย จัดโครงสร้างเป็น 3 ส่วน คือ

3.1) ส่วนการวางแผนงบประมาณ

3.2) ส่วนที่เป็น Quality Assurance มีจุดเน้นในเรื่องการสำรวจความคิดเห็นนักศึกษาในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพการสอน การประเมินกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง การประเมินการปฏิบัติงานของสภาวิชาการ การประเมินอธิการบดี การประเมินตนเอง และการประเมินภาควิชา ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพ ส่วนเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาบุคลากร อาจารย์มีหน้าที่สร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียนรู้ มีการจัดกระบวนการวิจัยแทรกเข้าไปในการเรียนการสอน เน้นการสอนแบบเสาะแสวงหาความรู้ (Enquiry Based-Learning) จัดให้นักศึกษาเรียนรู้ระบบสังคมภายนอก พยายามเน้นเรื่องวัฒนธรรมความเป็นชนเผ่าเมาลี (วัฒนธรรมดั้งเดิม) ให้นักศึกษาเรียนรู้ความหลากหลายและความเป็นสากล มีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา

3.3) ส่วนที่เป็น Reporting

8.3 ข้อสังเกตจากประธานที่ประชุมฯ

- 1) ทั้งประเทศนิวซีแลนด์และประเทศออสเตรเลีย ในการประกันคุณภาพการศึกษาจะกำหนดเฉพาะเป้าหมายปลายทางเท่านั้น เช่น การผลิตบัณฑิต แต่เป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้องคิดเอง หรือแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตได้ตามมาตรฐาน ซึ่งมหาวิทยาลัยไม่มีตัวบ่งชี้หรือมาตรฐาน ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย การดำเนินการของทั้งสองประเทศ จะมีการหารือกันเป็นระยะ ๆ ว่าแต่ละแห่งทำอย่างไร
- 2) ประเทศนิวซีแลนด์อยู่ห่างไกล การแข่งขันอุดมศึกษามีการแข่งขันกันสูงมาก ทางหนึ่งที่แข่งขันมาตรฐานการศึกษา ราคาที่เป็นปัจจัยการแข่งขัน ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดค่าเล่าเรียนถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอเมริกาหรือยุโรป ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานฟรีทั้งหมดอยู่แล้ว
- 3) มหาวิทยาลัยบางแห่งมีการขยาย Campus เช่น Monash University ไปที่ฮ่องกง สิงคโปร์ แอฟริกาใต้ ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์ว่าเป็น The Most University of Australia

นัดประชุมครั้งต่อไป วันที่ 19 พฤษภาคม 2549

(นางสาวกิ่งทอง ยงยุทธมีชัย)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

11 เมษายน 2549